

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 3 ft — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 ft 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 ft 23 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr. többszöriért 5 fr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-íradák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Erkölcsmemesítő egyesületek.

I.

Mult számunkban a cselédváltozásról szólva felhoztuk Irányi Dániel országgyűlésünk egyik jelesének azon fáradozását, mely szerint az erkölcsmemesítő egyesületek létesítésén a legnagyobb buzgalommal fáradozik: érintettük azt is, hogy bizony felette kívánatos ily egyesületeknek létesítése s felállítása.

E tárgyban nagyevű képviselőnk, egy „Utmutatást“ bocsátott ki 1886. évi novemberben. „Az Erkölcsmemesítő Egyesületek“ létesítésére, „Az Országos Erkölcsmemesítő“ „Egy vidéki Erkölcsmemesítő“ „Az Ifjúsági és mértékletességi“ egyesületek alapszabályaival; indokolván ezeket azzal, „hogy az erkölcsi és a vallásos érzelmek úgy az egyes emberek, mint a családok s magának a társadalom boldogságának a legerősebb alapja; s hogy Magyarországon, fájdalom sem az erkölcsi, sem a vallásosság nem áll azon a szinten, amelyen állnia kellene!“

Azt hisszük s úgy tudjuk, hogy Irányi ezen állításainak igazsága senki által sem vonathatik kétségbe, a ki közállapotainkat vizsgálja s figyelemmel kíséri; tehát okvetlenül gondoskodnunk kell azon tényezőkről és módokról melyek ezeken segíthetnének, s jobb állapotokat előidézhetnének. S kétségkívül az általa ajánlott erkölcsmemesítő egyesületek létesítését a legjobb tényezőknél kell tekintenünk; mert a mit egyesek a legjobb akarat s buzgósággal nem képesek kivinni, azt egyesült erővel elérni, célhoz vezetni a legkönnyebb és legbiztosabb módnak bizonyult.

Az Irányi által javaslatba hozott vidéki erkölcsmemesítő egyesületekre

vonatközlőleg közli a „Békésvárosi Erkölcsmemesítő Egyesület“ alapszabályait. Az ezen szabályokban kitett egyesületi célzattal ismertetés végett kiadjuk egész terjedelmében.

„Célja, ugymond, ezen egyesületnek: az erkölcsi és vallásosságnak, a hazaszeretlet és testvériségnek úgy a magán, mint a közéletben előmozdítása és terjesztése. Különösen oda fog hatni az egyesület, hogy: a) az említett erények a színi előadásokban és egyéb mulató helyeken, s általában minden nyilvános gyülekezésben tiszteletben tartassanak; b) az ifjúság számára önképző egyesületek keletkezzenek; c) a mértékletesség munkásság és takarékoság szelleme fejlesztessék; d) az ugynevezett vadházasságok megszűnjenek; e) a régi hű cselédek és mások életét a saját életük veszélyeztetésével megmentő, nem különben tüzesetek, vagy árvízveszély alkalmával magukat kitévő egység megjutalmaztassanak; f) a szerencsejátékok, különösen a kártyajátékoknak ezek jellegével bíró nemei kerüljenek; g) a társalgásban minden, a mi az erkölcsiséggel, vagy a tisztességgel ellenkezik, különösen pedig a káromkodás mellőztesse; végre: h) a törvények iránti tisztelet ápoltsék; az etetés, itatás és másnemű vesztegetés pedig, ha azt valaha bárki is megkísértené, a törvény szigorával sújtassék.“

Ezen itt leirt célzattal, valóban olyan, melynek elérésére mindnyájunknak kell törekedni, s a mely a társadalom legszebb feladatai közé tartozik; de a társadalom aktivitása csak egyesületi uton érvényesülhet legjobban; tehát az erkölcsmemesítő egyesület létesítése első teendőnk közé sorozandó.

De hát miként, hogyan s kiből alakítandó ezen erkölcsmemesítő egyesület? . .

társadalom, mely végzettszerű hatalommal sodorja bele úgy az ifjút, mint a leányt a helyzetbe, másrészt lehetlenné teszi érdekeik összeegyeztetését.

Mi természetesebb, mint hogy egy 20 éves ifjú, az élet tavaszán, összes életfunkciói virulásának tetőpontján, ösztönszerűen lesz rabja egy ugyancsak viruló, szép fiatal leánynak, kivel nemcsak a szalonban, de színházban bálban, mulatságokban találkozik, mindketten az élet örömeit s élvezeteit hajhásszák, sőt arra egyenesen felvannak hiva, tudják, hogy az ember boldogságra, szerelemre teremtett, hogy ez élet-cél, nincs tiltva, sőt parancsolva — egy valsezerkőzben suttogó vallomás, utána levélváltás szenvedélytől égő nyilatkozatokkal, később randevuk — szóval egy kész viszony, annak rendje s módja szerint.

Hát nem kényszerhelyzet-e ez?

Lehetne-e elég okos az a fiatal ember, hogy ne tegyen ilyesmit, mikor az nem az ő akarata, hanem az ő szűz nyilvánulása, mely a vacsoravesztő pillét a lámpa lángjába kergeti?

Lehet-e hibáztatni azt a fiatal leányt, kit azért visznek társaságba, hogy ott fiatal emberekkel mulasson, ki tudja, hogy udvarolni szabad, ki dícsőséget keres s talál a hódításban, eltekintve attól, hogy szíve vágya is egyezik amazéval — mond, lehet-e hibáztatni, ha belészeret Romeo-jába?

Tehát ugyebár kényszerhelyzet?

És ez kész szerencsétlenség társadalmi életünkben. Még akkor is az volna, ha ko-

E kérdésre legjobban vélünk úgy megfelelni, ha a mondott „Utasítás“ban jelzett békési egyesület alapszabályait vesszük mintául; melyeket alkalmasan egész terjedelmükben közölni fogunk. Ezek szerint tagja lehet az egyesületnek minden tisztességes ember, nő és férfi, a ki a kitűzött célzattal helyesli és annak elérésére közreműködni kész.

Meg vagyunk győződve, hogy nálunk számosan lesznek, kik ezen célzattal, mit ezen ügy megkíván, idegenkedni nem fognak, kivált cseléd-tartó gazdáink soraiban, kik naponkint látják és érzik, hogy az erkölcsi lazulása, különösen cselédjeinknél, mily szomorú mérvben terjed.

De hát honnan induljon ki ennek megkezdése! . .

Nézetünk szerint a kezdet, a mozgalom valamelyik humanisztikus egyesületünk köréből indítandó meg.

A városok világitása.

A világoság a tudás, a felvilágosodottság és a haladás symboluma. A villanyfény a mai művelt kor tudományának világosága. Az „Excelsior“ angyalát s fantastikus kosztümjét már nem az üvegszálláron megtört légszuszítvány szivárvány törése világitja meg s teszi tetszetőssé, már nem a tükörrel való makináció idézi elő a bűvös fényességet; nem szükséges már a görög tűz színes lángja sem ahoz, hogy a légkört tulvilági színre fesse a rendező, hatványozott világoságával mindent pótol ennek a századnak a legnagyobb tudománya: a villany.

A villany tehát a mai kor műveltségének egyik symboluma. Általánvéve a világoság együtt jár a tudomány s a műveltséggel. Világoság nélkül nem lehet tudás, tudás nélkül világoság. A kultura világot értem.

A művelt városok éjjeli palotásorai

runk durva, önző, materialisztikus iránya a jellemképzést nem befolyásolná oly gyászos módon. Ifjainknál a szerelem nem igaz érzeménye, édes titka a szívnek többé, mit kegyelettel zár lelke szentélyébe s felfogja annak magasztosságát — nem, önáluk a szerelem sport. Minél több eroberungot csinálni, minden bálon legalább egy vallomást tenni, illatos levélkéket úgy gyűjteni, mint akár a szivarvéget, randevűkkel dícselkedni — ez az ő szerelmük célja. Kivált a nagyvárosok korán érett ifjai, kiket a korai élvezetek 24 éves korukban már rouékká tesznek — azok e sport igazi lovagjai, kedélyileg s jellemileg ruinalva, ama elfásult szív s rideg lélek jellemzi őket, mely képtelen nemesen, mélyen, igazán szeretni. A szó szoros értelmében curzus szerint becsülik a lányokat, különbséget tesznek feleségnek való s szeretni való közt.

S szavamra, Béla nem tartozott ezek közé.

A leányoknál szintén a társadalmi nevelés az oka a sok házasság előtti s utáni szerencsétlen szerelmeknek. Szentimentális irányban fejlesztett kedélyi életük, a sok ártalmas regény, költői mű, s mindazok, a valódi élet ismerete helyett egy egészen elhibázott gondolatvilágot teremtenek meg lelkükben, s ezenkívül a józanul ítélő ész, a komoly gondolkodás fejlesztésének hiánya oka annak a megdöbbentő jelenségnek, hogy nem tudják az életet s a férfiakat megbírálani. Külsőségek után ítélnék, rajongás kritika nélkül, ábránd való nélkül — és

nem vethetnek olyan sötét árnyékot a kövezet szintelen felületre, hogy az ember a saját árnyékát meg ne láthassa a lámpa világa mellett.

A város vagyonságát és műveltségét és hatóságát is jellemzi a város éjjeli kivilágítása.

A város éjjeli közbiztoságát semmi sem óvhatja meg könnyebben, mint a sűrűn alkalmazott lámpafény.

A városok világitásának ügye nálunk Magyarországon a mult tizedben mindenütt tizedrendű kérdés volt. Ugy, hogy egyes veszélyes pontokon való alkalmazását a világitásnak, csakis felsőbb hatósági rendelet útján lehetett fogyanosítani.

A mécs zsirját csizmájára kente az éjjeli bakter, a petroleum pedig a kisbíró asztalán égett el.

A légszuszítással való világitás fölhalálása után csak nagyon gazdag városok vállalkozhattak arra, hogy az alapesővezés hosszú munkájával a légszuszítást lerakhassák.

S most is még csak kevés olyan várossal találkozunk, ahol légszuszítással világitják meg a várost, — meglehetősen gyarló módon. Budapest első város — sajnos, szintén ez alá a kategoria alá esik.

Csodálatos azonban, hogy a villamvilágítás ősőbb kiállításai mellett még ma is több mint száz olyan várost találunk Magyarországon, ahol csak minden tizedik utcaszarkon találkozunk egy szomoruan pislogó s szánandó kisérteties fényt árasztó lámpácskával.

Nem kárhoztatjuk a kisebb, tehetetlenebb városokat, hanem a tehetősebbeket, a melyektől a mai modern társadalom a kis áldozatot joggal megkívánhatná, sőt követelhetné.

A villammal való világitás kétségkívül áldásos találmánya ennek a századnak. Kihasználása most már csakis a városoktól függ. Előnyeiket hangzatos szavakban elmondani fölösleges.

Az országos kiállítás, mely a technikai tudományok terén való gyors haladásunk

szomorú ébredés, ez a dolgok egymás utánja a legtöbb esetben. Azt gondolják, a házasság csak ideális szerelemből áll; pedig nem szabad a feldobbanó szív ösztönszerű sugallatának rajongó rabja lenni — ez csak a vér szerelme. Keresni kell szerelmünk tárgyában azt a szeretetreméltót, melynek nem pillanatnyi értéke, muló varázsa van, hanem a férfi szív vágyain kívül annak nagyrabecsülését is megnyeri, s ezzel marandóvá teszi a szívek vonalmát — ez az okos s egyedül tartósan boldogító szerelem.

Aranka esete még sokszor fog ismétlődni, ha ifjaink s leányaink nem tanulnak meg — későbbben s okosabban szeretni!

(Vége.)

Apró versek.

I.

A „Talmud“-ból.

Roszbabb a rossz némben, mint fergeteg, ború,
 Kit a vihar kerget, a házb' benn szorál;
 De a feleségtől, ha rossz kedve támad,
 Bucsut mond az ember a kapufélfának.

II.

Dalos könyvbe.

Sirva vigad a magyar
 Századévek óta,
 Sok titkos telet takar
 A cigány, a nóta.
 Ám, ha piros ajakon
 Hangzik fel az ének,
 Akkor vagyon ünnepe
 Árpád nemzetének;

TÁRCZA.

Szerencsétlen szerelem.

— Irta: Dr. — — e. —

S higgyék el, az akkor is bekövetkezik, ha egymást igazán szerették is, ha a leány szép is, jó is, vagyos is, ha a férfi igazszívű, becsületes jellemű volt: miért, mert az életviszonyok érdekösszeittközésbe kerülnek a szívviszonyokkal, mindkettő kérihetetlen következettséggel fejlődött, s mert a legtöbb oly esetben, minő az első szerelem, a kettő érdekei összeegyeztethetetlenek: beáll a katasztrófa, melynek valamelyik érdek áldozatává lesz. Legtöbbször persze a szív érdekei, de sok fiatal embert ismerek, kinek életérdekei.

Most képzeljenek egy leányt, kinek lelki világa, érzelmei, hajlamai, meggyőződése, gondolkodás módja, kezdettől fogva — nem mondok, téves irányban fejlesztettek, csak nem nyerték azt a realis alapot, azt a minden szentimentalizmustól ment egészséges fejlődést, mely a XIX. század nem romantikus társadalmában élet-szükséglet — úgy igen könnyű belátni, hogy az amugy is nervozus kedély tulizgatott háborgása, képzelt boldogtalansága vagy nem tagadom, sokszor sértett önérzete, de minden esetre a helyzet tulpessimistikus felfogása következtében inkább választja a revolvert vagy a mérget, mint az életet.

És itt a tragikum: Öngyilkosság, boldogtalan szerelemből. Közvetlen oka: az ifjú, miért szakított. Közvetett oka: a

tagadhatlanul élénk és változatos képét nyújtja a figyelmes szemlélőnek, fényesen igazolja a villanyosság fontosságát és hasznát. Gondoljunk csak vissza azokra a fündéri estekre, melyeket ott a villamos lámpák kedves világítása mellett történtek.

Annyi bizonyos, hogy városok, területek, ligetek, gyárak, kiállítások, nagyobb műhelyek, színházak és hangverseny termek világítására — még pedig mindenkor csak is előnyös világítására — legalkalmasabbnak bizonyult a villamvilágítás.

A „Ganz“ gyár, mely e téren is a szó legszorosabb értelmében fényes eredményekkel dicsekedhetik, áll az első helyen nálunk a villamos berendezések készítése tekintetében.

Ma már, midőn minden villámgyorsasággal halad, tör előre, midőn a forgalom az utcákon és téreken még a késő éjjeli órákban is igen nagy: valóban csodálatos, hogy a villamvilágítás eddig nálunk Magyarországon csak egyes városokat tudott meghódítani.

Szinte bosszantó az a körülmény is, hogy dacára annak, hogy a „Ganz“ gyár szívesen vállalkozik városok ingyen próbavilágítására, a gyárnak ezt a szíveségét is olyan kevesen vették igénybe.

A szűkkeblűség okát nem akarjuk és nincs is kedvünk feszegetni.

Pedig a városok fejlődésére óriási haladást jelentene a csekély áldozatokkal járó villamvilágítás. Még azokban a városokban is, ahol légszuszívítást alkalmaztak, még ott is mindenütt nagy hiányokat pótol.

A városok kezdetleges világítási ügye a törvényhatóságok üléstermében nem egyszer élénk eszmecserére adott már okot.

Miért tehát a zsupori gazdálkodás a lakosság igényeivel szemben, mikor a villamvilágítás azonkívül, hogy a várost szépíti: fejlődését nagyban előmozdítja, forgalmát élénkíti, s a közbiztonságának is nagyban előnyére válik.

Léva városában sem lenne nehéz a villamvilágítás létesítése, ha — az uradalom példáját követve, — a Percz vízének erejét használnák fel annak alkalmazásánál.

Bars megye köz. bizottságának 1887. november 9-én tartott ülése.

A főispán elnöklése alatt megtartott köz. bizottsági ülésben, a vármegyei törvényhatóság által közzétett közigazgatási ágak állapotáról 1887. október hó 1-én a vármegye alispánja által tett jelentés szerint: I. Megyei pénztár: közmunka váltáság címén befolyt: régebbi hátralékokra 691 frt 96 kr. 1887. évi kivetésre 9321 frt. — marad régebbi hátralékokra 1446 frt 18 kr., folyó évre 18127 frt 18 1/2 kr. Közmunka bírság címén befolyt: 48 frt marad hátralék 1152 frt 86 kr. katonai beszállásolási pótdobban befolyt 1752 frt 43 kr., marad hátralék 5872 frt 14 1/2 kr. Betegpótlási pótdob címén befolyt 1627 frt 07 1/2 kr., marad hátralék

8299 frt 87 kr. megyei erdő tisztí fizetésre befolyt 741 frt 77 kr., marad hátralék: 947 frt 86 kr.

II. Rendőri ügyek: A múlt hónapban a megye területén 14. tüzeset volt, — többnyire gyújtogatás folytán, a kár. 19312 frt 75 kr.

III. Közegészség. A himlő járvány Nemesorosi és Nagy-Sáro községben; az elsőben szeptember 21-én, az utóbbiban szeptember 13-ától újabb himlő betegedés nem fordult elő, — és így e két községben is megszűntnek tekinthető. — A bemutatott táblázat szerint e két községben megbetegedett beoltott 25. beoltatlan 13, meggyógyult beoltott 24. beoltatlan 9. Vörhenyben Gr.-Ujfalú és Gr.-Apáthiban megbetegedett 77. meggyógyult 47. — meghalt 27 gyermek. — Solymoson ezen járvány titokban tartatott; — a közegészségi hatóságok csak is szeptember hó utolsó napjaiban jutottak tudomására. — A bemutatott kimutatások szerint megbetegedett 28. meggyógyult 16, meghalt 11.

IV. Vegyesek: Phylloxera: Léva város phylloxera veszgyanus szállóinak megvizsgálására a földmivelés ipar és kereskedelmi miniszterium által Vitál Kornél borászati vándor tanító kiküldetett; ugyanazon phylloxera biztos kifogja terjesztési vizsgálatát Hölvény, Mező-Kis-Salló, és Zeliz község határában levő szállókra is.

Adófelügyelő jelentése. A magy. kir. adófelügyelő jelentése szerint, egyenes adó című a megye területén levő 3. adóhivatalnál október hóban befolyt 96233 frt 23 1/2 kr. Adóhátralék október hó végével 520201 frt 91 kr.

Hadméltassági díj című befolyt 5277 frt 86 kr., hátralék 79312 frt 56 1/2 kr. Az egyenes adó és közvetett adóhátralék behajtása tekintetéből egyelőre 28 községre nézve az állami végrehajtók kirendelése szükségessé válik.

Tanfölglyelő jelentése. A kir. tanfölglyelő jelentése: A nagy löthi róm. kath. iskolába a tankötelesek nem férnek be, miokból egy újabb tanhelyiség építése és egy új tanítói állomás szervezése vált elkerülhetlenné. Az egyházi hatóság közreműködésével az előzetes intézkedések már megtörténtek. — Ugyancsak Nagy-Lóthón a ref. iskolába a gyermekek egyáltalában nem járnak, mert az ott alkalmazva volt tanító, ki állítólag már nyugdíjat élvez, tanítani nem akar, s a hitközség tanítóról még nem gondoskodott.

Thaszáron a nyár elején a tanítói lakás átalakítását kezdte meg az előjáróság, — s a tanító családjaival egyetemben az iskolai helyiségbe költöztette át. Minthogy pedig a tanítói lakás átalakítása még most sincs, s a tanítónak ideiglenes lakás szerezve még nincs, a tanítás fennakadást szenved. Megemlíti, hogy e tőrhetlen állapotnak az előjáróság az oka, mely az épület átalakításának befejezéséről gondoskodni nem akar.

A nagy-sallói ref. és garam-löki iskolák a községben uralfó járványos betegség következtében bezárattak. Végül jelenti, hogy a múlt hónapban 12 iskolát látogatott meg. r. t.

Az ipartörvény fennállásának első három éve után.

Az 1884. évi ipartörvénynek a képeítésről szóló határozmányai f. évi október

hó 1-én nyertek teljes érvényességet. — Ekkor telt le ugyanis azon három év, mely átmeneti időnek jelöltet ki a tekintetben, hogy a képeítés igazolása enyhébb feltételekhez köttetett.

Akárhogy forgassuk a dolgot, és akár mily örömmel szeretnénk a tőlünk eltérő nézetekkel szemben lehető legmesszebb menő engedelmeket tenni, az ipartörvény fennállásának három éve csak egy félreismerhetlen nagy tanulságot gyökereztetett meg azt, hogy azon javaslatok, melyeket az orsz. iparegyesület annak idejében az 1872-iki ipartörvény módosítására nézve tett, a helyes uton jártak: — és hogy azon eltérések, melyek e javaslatokkal szemben akár az egyik, akár a másik irányban tettek, vagy zavarólag hatottak, vagy hatálytalanok maradtak.

Mi az 1872-iki ipartörvény módosításának sulypontját mindenkor az általánosan kötelező testületi szervezetben kerestük és találtuk; ennek feladatává kívántuk tenni az általunk ugynevezett műves iparágakra nézve egyrészt a szakzerű kiképzést, másrészt az ipartüzésnek azokra szorítását, kik köllően kiképezve vannak. — A szorosabb értelemben vett iparhatósági teendőket, mint valóságos közigazgatási feladatokat nem kívántuk a közhatalóságoktól elvonni, mert a célzott iparügyi organizmusoknak speciális ipari feladatokat szántunk.

— És mit mutat a három éves eredmény? — Azt, hogy ha az új ipartörvénynek, az iparoktatási ügytől eltekintve, némi eredményeit látjuk, azok csupán az ipartestületi szervezkedés terén mutatkoznak. — De ezen eredmények is szerfölött hézagossak. Egyrészt még ma is az ország számos vidékén, sőt nevezetes iparos városokban is, nyoma sincs az ipartestületi szervezetnek, úgy, hogy az új ipartörvénynek ily helyeken e tekintetben éppen semmi hatását nem látjuk.

Másrészt az iparnak és nevezetesen a műves iparnak is igen nagy része (t. i. a gyáripar) teljes szervezetlenségben van ma, épűgy, mint az 1884-iki ipartörvény előtt, s ennél fogva a testületi szervezet jótékony hatása itt sem érezhető, sőt az illető iparágak segédszemélyzete tekintetében mindentéle zavarok, illetékességi viták stb. erednek. — Oka pedig ezen visszasságnak az, hogy nem fogadtatott el az orsz. iparegyesület azon javaslata, mely a testület szervezetét a műves iparokra nézve általánossá, kötelezővé kívánta tenni.

De a testületi szervezkedés terén is részben csak formai eredményekkel állunk szemben. — A testületek léteznek, regisztrálnak és mintegy önmaguk körül forognak, de hajtóerőt nem igen fejtenek ki, és ezért szerfölött távol állnak azon nevezetes haladási és iparfejlesztési eredményektől, melyeket tőlük várni kellett. Az iparosok anyagi érdekeinek előmozdítására célzó szövetkezeteknek, az egyes iparágak fejlesztésére célzó szakasz. ü működésnek nyomait is alig látjuk még most.

Ennek oka is az országos iparegyesület javaslataitól való eltérés, mert a mint az ipartestületek most szervezve vannak, a nagyobb ipartelepek, a „gyárosok“, a testületektől el lévén szigetelve, az anyagi és szellemi erők igen nagy része az ipartestületekre nézve elvész; másfelől pedig az ipartestületek közhatalóságokat illető felada-

tokkal lévén túlterhelve, valóságos iparfejlesztési akcióra már a rendelkezésükre álló erőből mi sem jut.

Folytathatók a helyzet kiszínezését in infinitum: de minek?

Mindenki, a ki az új iparszervezet keretében működik, ugyanis tisztán látja a helyzetet, s csak olyanokat mondhatnánk, a miket mindenki úgy is tud. — De van egy visszasság, melyet vidéki iparostársaink nem tudnak, mely egészen fővárosi speciális, s ez az ipariskolák fenntartása és vezetése. Midőn az ipartörvény előkészítésére tartott enquete-kben arról volt szó, hogy a testületeket, mint az iparosok szakképzésének és az ipari autonómiának fő közegét erősekké kell tenni, e nézet helyessége általánosan elismertetett; de miután sokan az általános kötelezettségtől irzóztak, közvetítő indítvány gyanánt az a javaslat került fel, hogy e célra minden iparos, ipara megkezdésekor, bizonyos összeget fizessen. A törvénybe ez a javaslat bele is jutott; s így Budapestben minden kezdő iparos 10 frtot fizet „ipari oktatási czélokra“. A bírsági és büntetés-pénzek is e célra rendelkeztek.

Az iparoktatási intézetek jövedelmének fokigterését tehát maguk az iparosok szolgáltatják, s a törvényhozásnak célja az volt, hogy e járulékok, mint autonóm adók, az autonóm testületek rendelkezése utján fordítassanak iparoktatási czélokra. Vidéki városokban, hol egy-egy testület van, s ez képezi az iparos-tanonczok ügyében működő iparhatóságot, ez így is van. (Nálunk, Léván biz ez nem így van. a városi tanács manipulálja ezt a pénzt. — Szerk.) De Bpsten máshová szögeltet ki a dolgot. Itt az ipartanonczok vezetésére nézve külön felügyelő-bizottság van szervezve, melyben az ipartestületek képviselve sincsenek. Az iparosok tehát itt iparuk megkezdésekor, valamint netaláni bírságolási esetekben, hűségesen fizetik azon járulékokat, melyeket a törvény az iparos autonómia erősítésére akart rendelni, de ezen összegek hova fordítására és mikénti felhasználására iránt az ipari autonómiát képviselő testületeknek semmiféle beleszólása nincs. Az ipartörvény tehát itt boldogította az iparosokat egy új adóval, de ezen adó fellett nem ők, hanem a közhatalóság rendelkezik.

Magyar Ipar.

Különfélék.

— A kaszinó-estélyek tevékeny rendező bizottsága e hó 9-én Toóth Zsigmond, egyleti aligazgató elnöklése alatt tartott gyűlésen elhatározta az estélyek folytatásának rendezését s mint értesülünk, az első estély e hó 24-én lesz megtartva. — Örömmel sietünk erről hírt adni, mert hiszszük, hogy a kaszinó jour fixe-i a jövőben is társadalmunk kedves találkozási helyei s kedélyes szórakoztatói lesznek a hosszú téli estéken.

— Névnap estély. Bars-Szentkeresztben Bende Imre beszercebányai püspök kastélyában, a főpap nevenapja alkalmából, számos tisztelője gyűlt össze. A kerület papsága Szepessy József esperes vezetésével alatt tisztelgett először. Körnőczbánya üd-

Lakadalmak még sincs. Nincsenek zenezővel, ujongó jó kedvvel végigvonuló nászmenetek, élükön a vőfényvel s ennek kezében a hagyományos boros üveggel, melynek nyakát kaczerán öleli át az obligát fonott kalács.

De méltóságos komolysággal, suhó selyem vagy röpülő tarlatánokban sem vonulnak a nászmenetek; legfeljebb néhány bordó-ruhás, az iparos család körébe tartozó lakadalmas pár adja tudunkra, hogy a házasság még nem egészen ment ki a divatból.

Igy aztán még kevésbé gyönyörködhetik a szem a pompás-kocsik robogásában, s a lakadalmat követni szokott „tyúkverőse“ bohóságában.

Minden mulandó. Mulandó a zaj is, mely nálunk a földmives szép lakadalmait idáig jellemezni szokta. Ma már ők is modernebb külsőt adnak a nászmenetnek, simább, kvalifikáltabb mulatsággal kötik össze az új pár esküvőnapját.

Helyesen teszik. Az az eklatáns hejehuja, az a csapongó dinomdánom nem elkerülhetlen valami, lehet nélkülök a lakadalmak kedélyes, sőt kedélyesebb, mint eddig, s a mi fő: az erre fordított költség ma már jobb s helyesebb célra is fordítható, pedig a mai világban ez is számbaveendő valami.

Helyesen van: haladjunk! Csak egy maradjon örök, a szeretet, mely a párokat egymáshoz fűzi.

+

S mintha virág hullana
Kerti rózsafáról,
Ugy hangzik a magyar dal
Magyar lány ajkáról.....

III.

Ha kétkednél szerelmemben,
Tedd szívemre kezedet.
De lágyan, hogy tájaldalmimat,
Ne bántsál, mik benn rezgenek,
Lágyan érintsd, aztán gondold,
Ha verését érezed:
„Igy dobog a szív, mikor már
Nemsokára megreped!“

Latkóczy Mihály.

Szolgálati szabályzat.

Középkiskolai tanárok részére Mária Theresia korában.

I.

XIV. Kelemen pápa feloszlatván a tanítással foglalkozó Jézus társasági szövetését, Mária Theresia szükségesnek látta 1776. aug. 12-én az összes magyarországi középkiskolai ügyet szabályozni és ez alkalmából a tankerületi kir. főigazgatóságok útján 1777. január havában nyilvánosságra hozta a középkiskolai tanárok szolgálati szabályzatait. E szolgálati szabályzatok annál érdekesebbek reánk nézve, mert a középkiskolai tanáregyesület a múlt évben szorgalmazta a magas miniszteriumnál ezek megalkotását és a szepesi tanári kör f. év július 8-án ismét felvetette e kérdést a középkiskolai tanáregyesület közgyűlésén Fiumében, addig is tehát, míg a magas miniszterium megörvendezet bennünket a várva várt szolgálati szabályzattal, álljon itt irányadóul a Mária Theresia által kiadott szolgálati szabályzat.

Szolgálati szabályzat az igazgatók részére.

1. §. Valamint a gymn. igazgatók a kerületi főigazgatóknak mindenben alárendelve vannak: úgy a gymn. igazgatók előjárói a humaniorák és grammatikák tanárainak; az igazgatók mindent intéznek és mindenben utmutatásokat adnak.

2. §. Hogy azonban az igazgatók mindent a vezetésükre bizott tanárok tudtán és tanácsán kívül ne intézhessenek, elrendeltetik, hogy minden hónapban kétszer, elsőjén és a hó közepén a tanártestülettel az igazgató elnöklése alatt tanári széket tartanak, akként, hogy mindig a tanári kar legifjabb tagja a jegyzői tisztséget viselje. Az igazgató akadályoztatása esetén mindig a humanior osztályok legidősebb tanára helyettesítse.

3. §. Ezen tanári székekben kihirdetnek a kir. főigazgatók időközben leküldött tanügyi leiratai, ezek a felmerült szükséghez képest tárgyaltnak vagy végrehajthatnak az iskola életében feltűnt kérdések megbeszélésnek, ezek tárgyában határozatok hozatnak és a komolyabb dolgokról a főigazgatóságnak jelentés tételik.

4. §. Az igazgató az iskolákat a nélkül, hogy a tanárok sejtjenék, meglátogatja, az előadásokon jelen lesz, úgy a félévi, mint a tanév végi zárvizsgálatokon elnököl és a megejtett osztályzatokról, melyeket a tanárok kiállítanak, a kir. főigazgatóságot értesíti. A hanyag tanárokat kötelességeik teljesítésére figyelmezteti és ha a köteleesség nem tudók, de már megintett tanárok nem javulnának, ezekről jelentést tesz a kir. főigazgatóságnak.

5. §. Különösen felügyel az igazgató, hogy a hittanárak kötelességeiket teljesítsék, a szentbeszédet tartásuk, jó példával előjárjanak, kellő időben gyóntassák az ifjúságot, éber szemmel ellenőrizzék a netaláni botrányokat, minek folytán kötelesek a hittanárak a tapasztalt hiányokról a bajok orvoslása tekintetéből az igazgatót esetről esetre értesíteni.

6. §. Miután a gymn. hivatal szolgálja úgy az épület éppentartásáról, valamint egyebekben az intézet tisztántartásáról gondoskodni tartozik, kiváló gondot fog fordítani az igazgató arra, hogy a neki alárendelt szolgál minden körülmények között kötelességeit teljesítse.

7. §. Addig is, míg ezen általános és ideiglenes szolgálati szabályzat egy más speciális utasítással ki nem cseréltetik, az igazgató szoros kötelességének ismerje saját legjobb belátása szerint mindenütt és mindenben az intézet javát előmozdítani és biztosítani.

Csáka Károly.

Uj bor és a farsang.

Minden mulandó, minden szokás változik, elenyészik, helyébe másik lép. Két hét van csak hátra már a farsangból, de a régi jó szokásnak, a lakadalmaskodásnak se hire se hamva. Mintha elment volna a házasulandók kedve a zajoskodástól. Pedig az új bor kellő mennyiségben termett, nem mondható drágának, forrási stádiuma is ott áll, hogy a lakadalmi zajoskodásra van benne kellő grádus.

völzetét Belházy Imre esperes és dr. Amon Fede orsz. képviselő tolmácsolták. A tisztelgők között voltak Bars-Szentkereszt hatóságai s a kaszinó küldöttsége. Az ebédnél mintegy 40 főnyi társaság volt jelen. Többen mondottak felkötésbontót a főpapra, ki az egyházi és világi testületek egyetértő, hazafias működésére üritő poharát.

Főúri esküvő. Gróf Oberndorf Hugó bajor királyi kamarás ma egy hete vezette előtérbe a bécsi Szent-István-templomban Migazzy Vilma grófkisasszonyt, gróf Migazzy Vilmos leányát. Tanuk Erdődy Ferenc és Imre, Karácsonyi Jenő és Oberndorf Frigyes grófok voltak. A násznép legnagyobb része magyar diszruhát viselt.

A felvidéki magy. közm. egyesület barsvármegyei választmánya f. évi nov. hó 13-án Szkiezón, herceg Odescalch y Arthur elnökél, ülést tart, melynek tárgyai: 1. Rendelkezés a be nem érkezett taggyűjtőivék iránt. 2. A választmány újabb szervezés iránti javaslat. 3. Az oszlányi és újbányai kisdédvők felállítás iránti tanácskozás. 4. A „Narodny Noviny“ elterjedésével szemben követendő eljárás. 5. A legközelebb tartandó közgyűlés helyének kijelölése.

A kataszteri munkálatok programja a jövő évre már meg van állapítva a pénzügyminiszteriumban. E program szerint 1888-ban a kataszteri háromszögellés Komárom, Nyitra, Bars, Borsod, Bihar és Aradmegyék, a részletes felmérés pedig Komárom, Esztergom, Bars, Hont, Heves, Bihar, Borsod, és Aradmegyék egyes részeiben fog eszközöltetni, egészben véve mintegy 60—65 négyszög mérföldnyi eredményrel.

Hódolati ivék a pápának. Amaz ivék, melyeket a pápai jubileumot rendező központi bizottság bocsátott ki, nagy részt összegyűjték már. Több mint másfél millió hódolati aláírás van rajtuk. Az ivéket most folio-alakban pompás albumokba kötik, melyeknek fedelét a magyar s a pápai címerek fogják díszíteni bronzban és emailban. Az első kötetbe jö a hódolati felirat, melyet Símor János hercegprímás írt Magyarországon összes katolikusainak nevében.

Szerszám-kiállítás. Trefort miniszter egy igen életrevaló és hasznos eszme keresztülvitelén dolgozik; ez egy országos szerszám-kiállítás. A technológiai iparmúzeum már hozzá is kezdett, hogy a kiállítást, mely a jövő évi február és március hónapokra van tervezve, szakszerűen létesítse.

Bortermés. Az 1887. évben Léva város határában fekvő 772 holdnyi területen termelt 5349 hekt. feh. és 49 hekt. vörösbort; ebből eladatott 350 hekt. hektoliterenként 7 frt 70 kr. — 8 frt 80 kr.

Családi dráma. Csóka Lajos zenész, ki részint Csatán, részint Budapesten tartózkodott s Oroszán lakó nejét időszeneként haza járt meglátogatni, már régebben észrevette, hogy neje Pusztai Mezey Gyula kis-oroszai lakossal tiltott viszonyt folytat, e miatt több ízben figyelmeztette nejét s neki szemrehányásokat tett, legutóbb pedig Esztergomban egy forgópisztolyt vásárolván, azt oly fenyegetéssel mutatta meg nejének, hogyha e viszonyt nem hagyja, őt, t. i. nejét és szeretőjét agyonlövés ekkor a nő ígéretet is tett,

Gondolatok.

— Sir Leon. —

Az ember igazságtalan embertársaival szemben, kegyetlen, noha tudja, hogy kegyetlensége csak egy szempillantásig tart; hát mit nem merne, ha halhatatlan volna.

Az állat érzi létét; de nem csodálkozik azon: örül életének; de nem tudja, hogy végét éri — erre egyedül az ember képes, kinek legfőbb gondja élni és halni; parancsolni és engedelmessé válni; cselekedni, és szenvedni.

A gonosz olyan, mint a vipera: keblünkön melegíthetjük fel őt, mégis halállal jutalmaz meg.

A becsület fut mint az árnyék az előtt, ki nyomozta; nyomában követi pedig azt, ki őt kerülni akarná.

A vasuton.

Gőzparipán haladunk, villámmal irunk; a napot meg Fényképes műveink járnak alá szegezve. A tengert szántjuk, víz-tűz közt kincseket ásunk; És ragyogásuk meg nem közelíti a nap. Légben uszunk felszállva a kék ég boltzatához, Hogy mellünkre diszül tüzzik a csillagokat. Sokra vivők! Föld, víz, tűz, lég mind várja parancsunk Elfoglalhatjuk szinte magát az eget! A hatalom nálunk már oly nagy minden irányban: Hogy mi vagyunk igazán most a világi urai. Persze, . . . baj az, . . . paripánk ha nagyon megbokrosodik, . . . hát: Ember, erő, hatalom szépen a légtérbe repül!

Faragó.

hogy viszonyával fölhagy. De fogadalmam nem sokáig tartott, mert f. hó 8-án a megcsalt férj hűtlen nejét kedvese Pusztai Mezey Gyula karjai közt találta, e miatti dühében Csóka Lajos kétszer lött neje csábitójára, azután saját szájába. Pusztai Mezey Gyula sebe nem veszélyes s most zavartalanul élvezi a tiltott szerelem gyönyöreit. — Csóka Lajos, ki önmaga által ejtett sebe következtében élet-halál közt lebeg, — most a lévai közokórházban ápolatnak.

A kisebb regélők megváltása — hir szerint — rendkívüli költséggel fog keresztülvitetni. A regélőtulajdonosok valószínűleg minden 5 frt jövedelem után 834 frtot kapnak kötvényekben, a kinek e szerint 1200 frt regélőjövédelmé van, az 200,000 után fordítandó a tőke törlesztésére.

Gyógyszer a differitisz ellen. Egy nevezetes francia lap szerint Mercier dr. Besanconban, orvosságot talált fel a gyermekek szörnyű ellensége, a differitisz ellen, mely a bajt, ha a betegség első két napján alkalmazták, két nap alatt meggyógyítja. Az orvosság nem egyéb, mint öt-százalékos klórindát, melyet félóránként egy evő kanállal kell a betegnek beadni. Javulást már az első napon lehet észrevenni. Az említett orvos száz beteg közül kilencvenötöt visszaadott az életnek ezzel az egyszerű szerrel.

A kocsi-utak országos rendezése. Országoszte nagyon különféle az utmérétek, mert kiépített műtünk alig van. Az utmérétek különfélesége nagyon hátrányos a kocsigyártókra és a kocsitulajdonosokra. Ennek megszüntetésére a budapesti ker. és iparkamara az egész országban egységes utméréteket akar behozni.

A szivarfogyasztás mérveiről igen érdekes számadatokat terjesztett elő a m. kir. pénzügyi kormánya a dohány engedélyt adó tárgyú törvényjavaslat kapcsolataiban. Ezek szerint Magyarországon 1885. évben elfogyott szivar és szivarka 576.329,697 darab, mely fogyasztás — darabonként egyremásra csak 3 krral véve is értékét — közel 16 millió frt bevételt biztosított.

Csalánba nem üt a menykő, így szól a közmondás. „Az asszonyba is csak ritkán,“ — mondja Flammarión Kamill, a híres csillagász, ki most összeállítva a villámcsapások statisztikáját, arra a csodálatos felfedezésre jutott, hogy az istennyila sokkal kevesebb kárt tesz a nőkben, mint a férfiakban. 1854-től 1883-ig 2322 férfit ütött agyon a menykő Franciaországban; asszonyt csak 957-et. Ez a szám kevesebb mint fele a másiknak. Vajjon a női ruha vagy a szervezet az oka a villám ez udvarosságának? Az is különös, hogy Párisban 1864 óta csak egy embert sújtott agyon. Ez már könnyen kimagyarázható a nagy város tömörkedő tornya, kéménye és villámhárítója révén.

Rövid hírek. — Időjárás. A jövő héten: Általában változó, szelesebb, kissé hűvösebb időt várhatni, esővel. — **A bolgár fejedelem anyja** e hó 20-án fia látogatására meg Szófiába. — **Az éhező iskolás gyermekek** segélyezésére érdekében Pozsonyban is megindult a mozgalom s már annyira haladt, hogy naponként 40—50 szegény gyermek kap ebédet. — **Földrengés volt** esütőtűkön virradóra Velencében, de nagyobb kárt nem okozott. — **Németországban** adatokat gyűjtenek, hogy a parasztság körében mily mértékben pusztít az uszora; azt hiszik, hogy a kormány törvényhozási intézkedést tesz az uszóra ellen. — **Mártonludak.** A pozsonyi zsidó hitközség e hó 17-én tiszteleg küldöttségileg a királynál s átadja azt a nyolcz mártónapi ludat, melyet e napon a pozsonyi zsidók ősi szokás szerint minden évben felajánlanak a királynak. — **Pozsonyban** a jogászegylet gróf Battlyán y Lajosnak, a város szülöttének, emléket készült állítani. — **2000 darabot** játszik egy mechanikai zongora Bécsben, melyet nem rég készítettek. — **Az osztrák-magyar bank** már csak ez év végeig váltja be a régi, 1863. január 15. keletű, zöld nyomású tizforintosokat. — **Leó pápa** mult héten 12 új szentet kano-nizált.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

Bölcs mondás. A gyűlöletet gyakran szeretetté változtatja a halál. Innen van, hogy a disznó életében gyűlölik a tisztátalanságot, halála után őszinte szeretettel viseltetik — a kolbász iránt.

Egy világi albumából. Az angol nő tea, a német nő sör, a magyar nő tokaji, a francia nő bordeauxi s a párisi nő pezsgő. A milyen az ital, olyan a nő.

Beszédige nélkül. Hogy magyarul ige nélkül is lehet beszélni, azt egy székely kocsis bizonyította be, a ki egy zsidóval való verekedését így adta elő: „Tegnap hajnalban az ágyból tel, a botomat kezembe, a kapun ki, az országúton le, az utca-sarkon Mócsi élembe, a kutyáját rám, a kutya az inamba, s engem kétszer pofon. Hm! Ez mégis sok! Ekkor aztán én is a botommal a kutyát félre, Mócsinak neki, Mócsit a földre le, a két térdeimmel a mellére rá, egyik kezemmel a haját, másikkal a fülét. Ekkor két zsendár oda, egyik a puskacsövet nekem, másik a két kezemre vasat, Mócsinak is mind a két kezére vasat és engem is, Mócsit is a dutyiba be.

Az esztergomi lapokban olvassuk, hogy egy ottani lakos egy a pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzleténél vásárolt részletiv alapján október hó 1-én a Bécs városi sorsjegyek második fönyereményét 20,000 frttal volt szerencsés megnyerni. — Minden ezt felemlítjük, nem mulasztjuk el a fenti intézet, lapunknak mai számában megjelent hirdetésére t. olvasóink figyelmét felhívni.

A nép zseborája. A „Budapesti Sür-göny“ írja. Rendkívül érdekes az a verseny, mely jelenleg az óragyártás terén észlelhető és melyet az ugynevezett „Waterbury-zseborák“ bevezetése hazánkban idézett elő. Midőn Hottelmann A. jóhírű budapesti szerszám, gép, és olajkereskedő (vácsi körut 28) néhány héttel ezelőtt a fent nevezett órák terjesztését hazánkban megkezdte, valóságos forradalmat idézet vele elő nemcsak a közönség körében, mely a rendkívül olcsó (6 frt 50 kr.) nagyon tetszetős külsejű és kitűnő szerkezetű, pontosan járó és fehér színűt megtartó állany ezüst órákat erősen vásárolta, hanem különösen az órákereskedők és óráások közt is, kik a veszélyes versenytársától megijedve, csakhamar nekiesetek és kigyót-békat kiáltottak reá. Azt is megtették, hogy olcsó ugynevezett svajeci óráknak árát a minimumra redukálták, csakhogy a közönséget a Waterbury-órák vásárlásától elcsábítsák, de ez nem használt, mert a közönség belátta, hogy egy jóhírű budapesti cég jótállása legalább is ér annyit, mint egy vidéki órásé. A nevezett cég három évi kezességét vállal az általa eladott óráért, csekélyebb javításokat, melyek ritkábban válnak szükségessé, mint bármely más óránál, ingyen eszközöl és egy új rugóért, mely minden órásnál 1 frt 50 kr.—2 frt, csak 35 krajczárt számít úgy, hogy az esetleg néhány évi használat után véletlenül megromlott órák javítás céljából való beküldése még a legutóbbi vidékről is kifizeti magát annál inkább, mert vidéki órás csak elrontaná. A fővárosban rendkívüli keletük van és nagyobb üzleti, nyomdai, gyári és ipartelek, testületek és társaságok tuczatszám vásárolják ez órákat, melyek rövid idő alatt minden más kétesértékű olcsó órát ki fognak szorítani.

TANÜGY.

A tanítók mozgalma.

Most, midőn a közel jövőben a barsvármegyei ált. tanító egyesület alakuló gyűlést tartja, nagyon illetékesnek találok az időt arra, hogy a győrvidéki tanítótestület által megindított mozgalomra az érdekelteket figyelmeztessem.

A győrvidéki tanító egyesület — mint az már e lapok hasábjain is közölve lett — kérvénymintát küldött szét a rokonzélu egyesületekhez, hogy szólítsák fel az illető körök orsz. képviselőit ügyük támogatására. A reform a következő: 1. A falusi tanítók fizetése 600 a városiaké 800 frt legyen. 2. Ötödéves pótlékul e fizetések 5% kapják. 3. 30 évi szolgálat után, munkaképtelenség esetére teljes fizetésüket kapják nyugdíj gyanánt, ellen esetben pedig tartoznak 40 évig szolgálni.

Ezt kívánna a nevezett tanító egyesület az országgyűléstől, de a végrehajtást a a megyének adná át.

Ha valamikor, úgy mindenesetre most van itt az ideje annak, hogy a tanítók ügyüket egy fokkal előbbre tolják, sőt ezt már meg is követhetik. Hiába a világ halad s így többet igényel minden embertől, ki az áradattal küzd és küzdeni akar; hát még a néptanító!

Valamikor elgondolt volt, ha némileg tudott írni, olvasni, hogy ebből a csekélységből a mit tudott, még egy kevesebb csekélységet juttason növendékeinek. De ma midőn a néptanítótló megkivánják, hogy ne csak szakmájában legyen ügyes, otthonos, hanem a társadalomban is kezdenek neki némi szerény helyet juttatni, megkivánják tőle a szó szoros értelemben műveltséget.

Igaz, már maguk a tanítók is érzik hivatásuk magasztosságát s a mennyire a körülmények engedik, iparkodnak is felszínre vergődni, ámde a legtöbb esetben az anyagi tehetetlenség szorítja őket vissza a mélységbe.

Nem is csoda ez! A kvalifikáció megkivánthatik tőle a törvény által, de megkivánja ezt már maga a nép is. S mivel szúrják ki a szemét? 200—300 frtal s kidobják a nyomorúságba feleség és gyermekestül.

De még ez is csak hagyján, ennyit van a legutolsó díjoknak is, a kitől nem kívánunk többet, csak másolni tudjon s ez fizetését pontos havi részletekben kapja munka adójától, de a tanító 40—50 frtot kap a község pénztárából 2—4 hold földceksét, a többi hiányzó részt pedig tandíj fejében kapja a néptől, annak a szegény, eladósodott népnek kérges tenyeréből.

Képzeltető, miként foly be az ilyen fizetés s mennyit szenvedhet az ilyen szegény tanító!

A győrvidéki tanító egyesület is el akarja venni a tanító fizetését a néptől s átadni a megyének. És ez nagyon helyesen van ám így; mert a szegény nép fizeti az

állam összes hivatalnokait adójával, fizeti a megye összes hivatalait, viseli a megye és saját községe összes terheit. S így miért ne volna lehetséges a különféle fizetések közé még a tanítók fizetését is felvenni s szedje vagy szedesse a megye a tanítójukat, annak könnyebb, mert a végrehajtott hatalom az ő kezébe van letéve.

Mert ne gondolja ám senki, hogy a 300 frtnál nagyobb fizetésű állomásokon nincs nyomor (a falusi állomásokat értem)? Dehogyan nincs; tudnék egy pár községet elősorolni a hol 6—8 éves hátralékok vannak, a hol 500—600 frtos (kiirt) fizetés mellett nyomorognak, tengődnek s mindez azért, mert a tanítói fizetés beszédével alig törődik valaki. De csak ne végezze dolgát a tanító, akkor igen hamar megtalálják a forumot számára s büntetik, van eset állomásától is elmozdítják; ha eddig tengett, nyomorgott, most koldul.

Itt az ideje tehát, hogy végre valahára a tanítók is munkájukhoz illő fizetést kapjanak. Eddig mindenki és sokat kívánt a tanítótló, most ez egyszer ő kér, tehát adassék is meg neki.

Támogassák, — még pedig melegen, — a rokonzélu egyesületek a győrvidéki tanító egyesület e mozgalmat, mert ha mindnyájan tömörülnek, győzelmük biztosabb. Nyerjék meg egy a fővárosi mint a vidéki sajtót, mert ügyük igazságos és méltányos!

Sólyomváry.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

I.

Köszönet nyilváníítás.

Barsvármegyei közigazgatási bizottsága Grünzveig Alajos nagy-koszmályi lakost iskolatartása miatt 50 frt pénzberségben marasztalván ezen összeg folyó évi augusztus hó 31-én 10078 szám alatt kelt alispáni rendelet folytán a lévai „Stefánia-árvaház“ javára adományozva, folyó évi október hó 12-én bevételeztetett.

Kelt Léván, 1887. nov. 11.

Szakmáry Endre
pénztárnok.

II.

Az idén az őszi gyűjtés alkalmával a „Stefánia-árvaház“ javára — mint azt a gyűjtőiv alapján velünk az árvaház felügyelőség közli — adakoztak: Pethényi Sándorné 1 frt 50 krt, N. N. 10 krt, Friedmann Samuné 50 krt, Medveczky Henriette 2 frt, Tolnay Dénesné 1 frt, Fischer Andorné 1 frt, Dr. Pólya Józsefné 1 frt, dr. Frommer Ignáczné 1 frt, Heinrich Ferenczné két putton burgonyát.

Léván, 1887. nov. hó 12-én,

A „Stefánia-árvaház“ gondnoksága.
(Folyt. köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az irodalom legújabb termékei:

Iparosok évkönyve 1888-ra megjelent. A tartalma meggyőzően kitér a közügyre, így az évkönyv igen gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Annak szerkesztője Gelléri Mór, az országos iparegyesület titkára és az iparosok legismertebb szakíróinak egyike, nemcsak jeles szakírókat csoportosított e vállalat körül, hanem oly válogatott közleményeket nyújt az iparos közönségnek, melyek egyrészt a legfontosabb napi kérdéseket tárgyalják, másrészt sok fontos és aktuális kérdés iránt népszerű modorban tájékoztatják a közönséget. Az ajánlatos külső és becses tartalom mellett is az Évkönyv és Naptár ára 50 kr. Budapest, 1887. okt. hó végén. Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság.

Szerkesztői-üzenetek.

P. L.-nak Közleményedet vettük. Köszönet a megemlékezésért.

S. A. urnak. Közleményünk az érdem szerint való hódolat; s így szíves közeleenség nyilvánítlása. Fogadja utoljára úszinte jó kívánatainkat!

A. L.-nak Mindkettőt megkaptuk; sort kerütnék rájuk.

POSTAJÁRAT.

Léváról	Indul	Lévéra	Érk.
Kálna-, Zeliz-, Csatára	3.40	Csanta-, Zeliz-, Kálnáról	4.35
Szántó-, Ipolyásgra	6.55	Ipolyásgr., Szántóról	7.11
Báth-, Seimeczbányára	11.30	Báth-, Seimeczbányáról	3.55
Verebély-, Ar.-Maróth-, Nyitra	12.25	Ar.-Maróth-, Nyitra-, Verebélyről	7.10

— A vastagabb betűvel jelzett szám, az esti 6 órától reggeli 5.30 perczig tartó időszakot jelenti.

Lévai piaczi-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt — kr — 6 frt 50 kr. Kétszeres 5 frt — kr — 5 frt 20 kr. Rozs 4 frt 90 kr. — 5 frt 10 kr. Arpa 5 frt 80 kr. — 6 frt 20 kr. Zab 4 frt 90 kr. 5 frt 10 kr. Kukoricza 5 frt 50 kr. 6 frt — kr. — Bab 6 frt 80 kr. 7 frt 20 kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Köles — 4 frt — 4 frt 50 kr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbírósg 1887. évi 3975. számú végzésével S. Braun & Sohn falperes részére Nagy Antal alperes ellen 127 frt töke követelés s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 306 frtra becsült ló, árpa és buzaszalmából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek 3975. sz. kiküldését rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Szódón leendő eszközzésére 1887. évi november hó 23. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverés a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Együttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon, vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt annyival inkább bejelentsék — mert különben a végreh. törv. 96. §-a képesében egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Léván, 1887. évi november hó 9. napján.

Litassy Nándor kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbírósg 1887. évi 4125. számú végzésével Kajtár István falperes részére Karácsonyi Tamásné alperes ellen 234 frt tökekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 357 frtra becsült lovak, gazdasági eszközök stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek 4125. sz. beküldését rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Gr. Damásdon leendő eszközzésére 1887. évi november hó 18. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverés a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Együttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon, vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt annyival inkább bejelentsék — mert különben a végreh. törv. 96. §-a képesében egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Léván, 1887. év november hó 4. napján.

Litassy Nándor kir. bírósági végrehajtó.

En, Csillag Anna

185. ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegít egy tejes erős szakálnövést. rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszilléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy postautárvétel mellett az egész világra.

CSILLAG és TÁRSA, Budapest, Király-utca 26.

Advertisement for LE HOUBLON tobacco. Text: A LEGJOBB Szivarkapapír a valódi LE HOUBLON francia gyártmány Hawley & Henry. Párisban. Includes a small logo and signature.

Advertisement for 'A szabadba' (In the open air) by Léván. Text: 'A szabadba' című vendéglő regalejoggal vagy a nélkül bérbeadó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos.

Advertisement for LENCKÁVÉ coffee. Text: Magyar gyártmány! A valódi LENCKÁVÉ kávé. S. L. Vetőjegy. Lenck-Kávé.

Advertisement for Dr. Popp's dental services. Text: Vakító fehérségű fogakat lehet kapni a világhírű. Dr. POPP-féle zamatos fogpaszta rövid használatra által. ANATHERIN FOG- ÉS SZÁJVIZ Dr. POPP J. G.-től es. kir. udv. fogorvos BÉCS, I. Bognergasse 2.

Advertisement for Hirdetmény (Notice) by Hloska Pál. Text: Nyulvölgy - Vendéglő 1888. évi januárius hó 1-től számadásra vagy alberletbe kiadandó. Hloska Pál bérlő.

Advertisement for KIS HIRDETÉSEK (Small Advertisements). Text: 1888-ik évi NAPTÁRAK már megjelentek és nagy választékban kaphatók. Barsvármegye területén létező mindenrendű hivatal teljes cím-tára.

Advertisement for BAZILIKA SORSJEGYEK (Basilica Lottery Tickets). Text: A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete Budapest, Dorottya-utca 1. sz. 1887. december hó 1-én leendő húzáshoz. 100,000 forint.

Advertisement for Faeladási hirdetmény (Public Notice) in Gyetva. Text: Zólyomvármegyébe bekebelezett Gyetva nagyközség volt urbéres és urbéri birtokkal bíró lakosai közhírré teszik, hogy a birtokrendezés alkalmával legelő illetményül nekik jutott, a m. kir. államvasutak északi vonala kirvány-gyetvai állomásától 1 1/2 óra járásnyira fekvő erdőterületen találtató 6026 darab 8483 köb-méter 23759 frtra becsült tölgyfa-törzs, továbbá 59⁸⁶ kataszteri holdon 10677 köb-méter 23092 frtra becsült tölgyfa folyó évi november hó 30-ik napján a község házában megtartandó magánárverés és ugyanazon napnak délelőtti 12 órájáig benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok útján szükség esetén a becsáron alul is, de az eladóknak e tekintetbeni beleegyezési jogok fentartásával el fog adatni akképen, hogy előbb az árverés megtartatni és ennek eredménye után a benyújtott zárt ajánlatok fognak felbontatni.

Advertisement for Franczia padló-fénymáz (French Floor Polish) by SCHNEIDER & Co. Text: parquettok, puhafa és lakkírozott padlók befényesítésére. SCHNEIDER & Co. Wien I. Herrengasse 10.